

માસીક હાલતવાલી ઓરતોને દુર બેસવાની જરૂર.



એક ભુજ ખીજી સંખ્યાખધ બુલોને વવારે છે થોડા વખતપર મા-
મીજ દુર બેસનારી ઓરતોને માળોપર બેસાડવાની હીમાયત કેટલાક “કેળ-
વણી પામેલા” પારસીઓએ કીવી હતી હતી તો ટોલાની સમતી તે બાબે
મળે તે આગમ્ય કેટલેક ડેકાણે એવી ઓરતો માળોપર પોતાની હમેશની
પવિત્ર વસવાતી જગોએ બેસવા લાગી પારસીઓની આ બુલે એક ખીજી
ભુજને વધારી છે, અને તે એકે વીએ ધીમે કેટલીક પારસી સ્ત્રીઓ, અને તે
પણ મોટે આચરેની પારસી ઓરતોએ, પોતાની માસીક દુર બેસવાની હાલ-
તમા દુર બેસવાનું જ માડી વાંચ્યું છે, અને જીવગીની પવિત્રાઇ જાળવનારા
વેહેવાગમા સદ્ગતી પાતીની અભિખરતા ચલાવા માડી છે કીયો પારસી, પોતાને
મજદઅસ્ન એટલે સપુર્ણ અશ્વેષને માનનાગે કેહેવાડવા છતા, એક દ-
સ્તાન વાલી ઓરતની સાથે સર્વે જાતનો વેહેવાર ચલાવા રાજી થશે ?
તેની સાથે બેસીને પોતાનું પવિત્ર આનુ સુવા આવાને તે ખુશી
થશે ? કે જેમ તેઓના બેસીઓ હમણા કરતા આવેલા કેહેવાય છે ? આ
ખદી નાની જરી નથી જેમ યુરોપમા ઓરતો પારલામેટમા
મેસવાના હકો માગે છે—તે વિશેના વાજખીપણા કે ગેરવાજખી
પણા વિશે અમે અમારૂં મત અમારી પાસેજ રાખીએ છીએ—તોપણ,
તેજ મીસાલે આવતી કાલે એવીજ પલીદ હાલતમા આરેલી ઓરતો ધર્મ
ક્રિયામા સામેવ થવાને પોતાનો હક રજુ નહી કરશે તેની આપણી પાસ
જમીનગીરી શું છે ? તેઓ આતશ કહેડુ જેવા પવિત્ર મકાનોમા હાજરી
આપવા માગ્યો—કે કદાચ આપતી હશે તેનું શું ? અલખત, એ સવાલ આજે
કોઇને “હદની બાહરે” દેખાતો હોય, પણ ગયા પચાસ વર્ષ ઉપર કોણે
સ્વપ્નામા ધારણ હતું કે પારસી દસ્તાનવાલી ઓરતો એવી અભિખરતા ચલા
વશે ? તોપણ જ્યારે હવે તે ઝન કોતરે આજે નજરે જોવા પડે છે, તો તેજ
ઉપરથી સનામતીથી આપણે એવું અનુમાન કરી શકીએ કે એવી હાલતવાલી
ઓરતો અવિશમા પોતાના ધણા હકો રજુ કરી શકે. ત્યારે જોઓ આ

હાલતને “ સાધારણ દરદ ” ગણે છે તેઓ શુ કરી રાજશે ? આ નકલ ધ્યે-
જોતી છે, પણ ધ્યેજોતી નીતિના અને ધર્મના ટીલા પ્રાપ્તો અજ છે, એ
આજના વિદ્વાનોને સુખા ભવિરામા સામેત જરવાની વાત છે .

નીચલા મતો, જે ડોઢ સાવારણ માણસોથી નહી, પણ માણસો
જેઓએ એ ચીજનો આસ અલયાસ ઝીધેલો તેઓથી અપાયલા છે, તે
હારથી જણાય છે કે એની હાલતમા ઓરતની નજર સુધા બદનાઈ જાય
છે, અને પવિત્ર ચીજોને નુકશાન કરે છે — ૫૩૪ બગડી જાય છે, ખેતીને
નુકશાન થાય છે, અને કેટલીક ખમીર ચઢતી ચીજોમા જીવડા પડે છે, જે
દરજોના પ્રગટ થવાથી વતી હોય, અને તે વાત આપણી ઓરતોથી અજણી
નથી પારમીઓમા મરણ પામેલા માણસની લામ પર એવી ઓરતે નજર
જરવાની મનાઈ છે, કારણ કે તેથી તેને નુકશાન થાય છે એક મરણ
પામેલા માણસની લામ સડી જતી ચીજ છે, અને ખરો જરથોસ્તી
પોતાના ખિમાવદની લાસ કે તેનું હાડખોંજર એની દરજી હરતીને પે
થરાનું સાનન થાય એનું રંગેજ ધ્યે નહી — પરતુ પારમી વરતમાન પત્રો
તરજથી તરેહવાર દલીલો રજી કરનામા આવી છે, જેનો એક નમુનો અમા
તે પત્રનું નામ જણાવ્યા વગર અત્રે ટાકીએ છીએ —

“ પાવરણને લગતા રેનાજની બાબતમા એક વધારે વીચીત્ર નાનું એવો
ચાલતો જોનામા આવે છે કે, ગુજરનાર માય -જો સળ વ નહી ધરાવનાર
એવા જોનાના બોકોને તેની નજીક ખેસાડવામા આવે છે, ત્યારે ગુજરનારની
દસતાનવાળી ચા મુનારની મા, સ્ત્રી, દીકરી કે બેહેનને મરનારની લાશ તરફ
નજર પણ જરવા દેનામા આવતી નથી, તેનું કારણ એવું સમજતું જણાય
છે કે, દસતાનવાળી કે મુનારની સ્ત્રી અપવીત્ર છે, અને તેની નજર ગુજરના
રની લાન ઉપર પડયાથી તે અપવીત્ર થાય ! આ કરતા વધારે ભુલ ભરેલો
વીચાર બીજો કયો હોય ? ઉપર અમેએ કહ્યું છે તેમ અવસતામા સરવેથી
અપવીત્ર વસતુ દાખવ લાગને ગાણામા આવી છે, ત્યારે તેની વસતુ બીજાથી
અપવીત્ર કેમ થાય ? દસતાનવાળી તથા મુનારની સ્ત્રીને અવસતામા ગઈ કે દ
રજો અપવીત્ર લેખી છે, અને તેનું કારણ એવું છે કે, તેઓ દસતાન ચા
મુલાવડની મથીતીમા ચોક્કસ પ્રકારની નબળાઈ અથવા માદગી ભોગવે છે,
અને કોઈવાર તેમની માદગી સભાળ નહી લેવાયાથી ખરાબ રૂપ પણ પકડે
છે તેમની અપવીત્રાઈ એટલામાજ અટકેલી હોય છે, અને તેઓ એકાંત અને
વગના જામ-જાંથી અનાહવા રીતે નીરાત મેળવવાથી ઉતાવળે સાલ થઈ શકે
અમ હોય છે, અને તેટલાજ માટે તેમને અપવીત્ર અને તેથી અવાહેલી રાખવા
કહી છે પણ તેઓ પોતાની અશમથી બીજાને અપવીત્ર કરે છે, એવું અવસ

તામા જાણવેલું કાંઈ મળતું નથી તકરારને ખાતર જીલ્લે કે, તેમની ચરામ બીજી પરીત માણુમ ઉપર પડવાથી તે અપવીત્ર થાય છે, તોપણ કારાન માટે એની ત-રાગ કમ લાની રા-ત્ર ? ”

“ સુધારા ” ને નામે અપાયના એવા એવા વાણી મનો અમલમા મુ-કવા આગમચ, અને અસથી વિચારના બાહારથી “ વેહેમી ” દેખાતા પણ બાનેનમા પ્રાયદાકારક રીવાજોને તર- કરવા પેહેના, ટોલાના લોખંડે વણી માવચેતી રાખવી જોઈએ હમણા વણા લખનારાઓના હાથમા ટોળાની લગામ આની ગમ છે, પણ એક લખનાર થયો તેથી તે સધલી વાતે જાણુનાર ” થઈ ગયો હોય એમ સમજી તેને સ સાર ડર્મના ગવાજમા સત્તા તરીકે માની લેવું બહુ જોખમ ભરેલું છે

આપણા ધર્મના એ બામદના પ્રમાનો શુ પાયાપર રચાયલા છે તથા એ રેરાજ પાનયાથી કેટલા પ્રાયદા થાય છે, અને નહી પાનયાથી શુ ખરામી થાય છે, તેનો ટુક સાર વણી તરફથી એકઠો કરી નીચે આપયો છે, તેથી જોએ અજ્ઞાનપણે અથવા ખેખાદે માથી, જરથોશ્ટ્રી તરીકે ગણના છતા, ઉપલી બામદ વિચિના જરથોશ્ટ્રી ધર્મના પ્રમાનનો ભંગ કરે છે, તેઓની આખ ઉધડે અન નીચવા બ માણુનું વાજબી તોલ કરી મારે ર-સતે ચાલવાની તેઓને નક જુદી સુજે, એવી દુવા ખગ જીગરથી ચાહીએ બીએ

જરથોશ્ટ્રી ધર્મનું પ્રમાન

“ વદીદાદ ” — એરવદ કાવગજ એદલ જ કાગાનો શુજરાતી તરજુમો ત્રીજી આવૃત્તિ, પગગદ ૧૧ મી —

“ અએ દાદાગ આતશથી ઝટલી દુર પાણીથી ઝટલી દુર, પાથરેલી (અથવા બાવથી) બગસમથી કેટલી દુર (તથા) અગ્રો માણુસોથી કેટલી દુર (તે દસ્તાનવાથી ઓગતી જગા હોની જોઈએ) ”

“ ત્યાં હોરમજદે જહુયુ કે ૧૫ કદમ આતશથી, ૧૫ કદમ પાણીથી, ૧૫ કદમ પાથરેલી બરસનથી (અને) ૩ કદમ અગ્રો માણુસોથી દુર (તે દસ્તાનવાળી ઓગતની જગા હોની જોઈએ) ”

ફાકતર ખ. ફ. ખોરી એ પ્રમાની નોટમા નીચે પ્રમાણે જણાવે છે — “ દસ્તાનવાળી ઓગતોને આસાએરાની જર છે તેથી તેને પ્રચારને લગતા કામથી દુર રેહવાને પ્રમાણુ છે ”

એજ પરગરદ આગલ આલતા નીચે પ્રમાણે જણાવે છે — “ જેઓ (જરવોશ્તી) મજહબને આદરમાન નહીં આપનારા (હોએ છે), તેઓ પોતાના તનને દરજના તામામા રાખનારા (અથવા દરજની રાહ ઉપર આલનારા) તમામ દરવદો છે ”

“સાએસતલા સાએસત” નામની જીની પહેલવી રેવાએતમા પણ દસતાનવાલી ઓરતોને દુર રેહવાનું શરમાન આવેલું છે

“સદહેરે એહુરે તવીલ”ના દસતુર જામાસ્પજી મીનોચેહરજી જામાસ્પ આશાજીના ગુજરાતી તરજુમામા નીચે પ્રમાણે જણાવ્યું છે — “ઓ બની દીનતા મરદ” આએ પીમાતાલીસમે દરવાજે દરતાની ઓરતોની ખીના વીશેનો છે તે વાતોને તુ ખુબ હોશી-આરીથી જાણવી કર, કેમજે દરતાન આવયાને લીવે આપણી દીનતા હોકમ પરમાણે તે ઓરત નાપાક થઈ છે, તે અખમથી જેઆ મુધી કે તે પાક થાએ તેઆ તુલીક પણ તેણીએ હમેશ પોતાના તનને ખુબ જાનવણુ, ઘણીએક પરહેજ તથા સભાલથી રેહવું, કોઈખી વસતુ સગાથે તેણીએ નહીં અડવું, કોઈખી તુરાની તથા ખાસ ચીજોની તરફ તેણીએ નહીં જોવું અને ખાધા તથા પીવાની વસતુઓ પણ તેણીએ અદાખથી મેલવવી

ખીજી તેઓએ હરએક પાકો પરહેજગારીના કામોની જગાથી (૫) કદમ દુર રેહવું, અને તે જગા તરફ હરગેજ તેને નજરે પણ નહીં જોવું કાએ જે તે દરતાની ઓરતની નજર પડવાથી તે હરએક ચીજો તુરત નાપાક તથા નાશરે યાએ છે અને તેના ઓરેહ ઘટે છે એજ મુવાફિક અશો મરદાની તર્ફ પણ તે ઓરતે પોતાની નજર નહીં જોવું, કાએ જે તે ઉપર નજર પડવાથી તેની પાડી પરહેજગારીના ઓરેહ, જેબાઈ તથા અકલ તણુ ઘટવી થાએ છે ”

ઉપલી ચોપડીમા એ નીચે રાણી લાણુચી નોટ આપી છે તેમાનો ચોડોક ભાગ નીચે આપ્યો છે — દરતાન એકાગ્ર શક્ત લોહીનું વેહવું નથી પણ દરતાન જતી વખતે ઓરતના ગરબમથાનના અદરના પડોનું તથા મવાદોનું લોહી સામે આમેજ થઈને નીચવનું યાય છે તેના સબખથી તે ઘણું ઉતાવળુ લોહી બધ છે અને તેથી જો તેની ખરાખર સભાલ નહીં લેવામા આવે તો તેથી ડરોને હવા ખગમ થવાથી કુલીક જાતના ઉડતા મરજેનું પેા થવું યાય છે

જો દરતાનવાલી ઓરત પવીતર આદમીઓ તથા સરન વાપરવાસની ચીજો સાથે બેનાએ તો તે દેખઈતી રીતે ધરમના શરમાનને તોડનારો તરીકે અને ખીજા પવીતર આદમીઓની

પાકીજગીને નુકસાન (અથવા આલુદે) કરનારી તરીકે તથા બીજી પાક ચીજોને આડકાથી કેટલાક ઉડતા રોગોને ઉત્પન્ન થવાનું કારણ આપનારી તરીકે મોટી તકમીરનાર થયે છે, એટલું જ નહીં પણ તેણીની મરજી ઉપરાંત જો ઘેરના બીજા માણસો તેને બીજી ચીજો સાથે આમેજ થવાની યજ્ઞ પાડે તો તેઓ પણ તે યુનાહના હમસરીક થાય છે.”

ઉપનીનોટની ત્રીજી દસતુર જામાશપણ મીનાચેહેરજી જામારપ આસાજીના નીચની નોટ આપે છે — “વલી દશતાન વાલી ઓરતોને એનાહેદી અને એકાત રાખવાનું બીજું કારણ એ છે કે એ મુજબ એકાત રહેવામા ખેસુમાર પ્રાયદા છે, કારણકે તેણીને દશતાન જવાથી નમલાઈ થાય છે અને તે નખલી હાલતમા જો તેણી કંઈ પણ મેહેનત કરે—ઈઆ વધારે હીલચાલ કરે—ઈઆ ડહાંબોજો ઉચકે—અથવા ઘણાવાર ઉભી રેહતો—તેથી ઘણી વેલા દશતાનનું હચ્ચી વગર વહેતું થાય છે અને તેના શમમથી વધારે નખલી થવાને લીધે તરેહવાર છુપા અને હેરાનગતી ભરેલા દરદો ઉત્પન્ન થાય છે તથા કેટલીક વખતે તેના કમલનું મરડાઈ જવું થાય છે, વાસતે દશતાનવાલી ઓરતને આશાએશ લેવાની મોહટી જરૂર છે વલી દશતાનવાલી ઓરતોને એલાહેદી અને એનાત રાખવાનો તરીકો અગતનો સમય એ છે કે અગરજો તે ઓરત બીજા આદમીઓ સાથે મિનાવાયો કદાચ કંઈબોલચાલ અથવા કંઈએ કકાર થાય, અથવા ઝાસતી, અતીઘણી દલગીરી ભરેલી ખખર અથવા અતીઘણી ખુડાલી ભરેલી ખખર વગેરેની ડાંધપણુ જાતની સારી અથવા ખરાબ આસર તેણીના મગજ ઉપર થાય તો તથા કરીને હદથી વધારે દશતાન છુટે જે અથગાતો તે એઆઈ જાય છે એ પરમાણુ ડાંધબી જાતની દશતાની હરકત પેદા થવાથી દર કદમે જદમ (એટલે પારીએ પારી) મરાબી વપતી જાયછે અને તેમાથી પીડુના તથા લોહીના ન ધારેલા વાસતી ભરવા મરજો ઉત્પન્ન થાય એ એટલા માટે દશતાનવાલી ઓરતોને સદનતર એકાત અને ચાત મને રહેવાની તથા રાખવાની મોટી અગત છે એવું આજના જમાનાના ષ્ટલાક કાપેલ અથેજ દાકતરોનું મતછે વલી દશતાનવાલી ઓરતોને એલાહેદો રાખવાનું પાચમું કારણ એ છે, કે જો દશતાનવાલી ઓરત એનાહેદી અને એકાત નહીં રેહતા પોતાના ખાનદની નજદી-મા રેહે અને તેરામા ખાવદ અથવા ઓરત ખેમાથી એકની મોહબત અથવા હવશ એકાએક ઉશકેરાએ અને તેવી

બીન લગામ હાલતમાં તો, હાથી નાજીક થએલી ઓરતના આવાને કેટલુક કુપુ નુશ્તાન કરે છે એટલુજ નહી પણ શરૂઆતમાં જણાવેઆ પરમાણે કમલના પડના ખરવાથી તે વેલાએ તેણીનું કમલા ધણુ નાજીક થવાને લીધે તેનેથી કુપુ નુકસાન પોહોચવાથી શરૂજ પેદા થવાની કુદરતી ગતીમાં ધણી હરકત પડે છે વધી તે સાથે તેણીનો આવદખી હરેક પાતીના દરદથી બચેલો રહી શકતો નથી એ મુજબ બંને મરદ ઓરતને નુકસાન થાય છે, એટલુજ નહી પણ આપણુ વહીદાદ નુસકના પવિતર કલામો પરમાણે દયતાનવાની ઓરત સાથે જે કોઇ તે નાપાકો નસાવો અદર પોતાના જણિના બચાને બાલે તથા આતસમાં નજીસા નામે તેના કરતા ઓકુ ખરાબ કામ કરતા નથી એવી રીતે કરુ નહી બને અને ડાઇબી બદી નહી થાય તે સધલી બદીઓના દરવાજા સદતર બંધ કરનાને માટેજ મજદયસની વરમે દયતાનવાલી તથા મુવાવડી ઓરતોને એલાહેદી અને ભિયતલીએ બેસાડવાની મોટી તાકીદ આપેલી છે જે કે આપણા ધરમે એ વીશે મોહદી તાકીદ કીરી છે તેના ભેદ ભરમે એથીમી ઉડા તથા ખુદ આપણા મનુષ્ય જાતનેજ શાયદો કરનારા છે તેમાં તો કશો શંક નથી, પણ હાજના સુવરેજા જમાનાની અતયાર સુધી થયલી નવી શોખોને આચારે થોડોડ ખુનામો આજના કટલાક અગજી દાકતરોને મોહડેથી સાબલી લઇને તેમાંની જેટલી બીના આપણા વરમના શરમાન સાથ એક મનતી તથા અનુસરતી માનમ પડી છે તે હમાએ અતરે ટુકમાં સહમજબી છે એટલુ છતા દયતાનવાની ઓરતોને એલાહેદી બેસાડનાની આપણા વરમે જે સખત તાકીદ કીરી છે, તેની અદર સુ શુ ઉતમ ખુમી અને કેરી મોતેબર રીનમુરી તથા મોહલા શાયદા આપણુ ઈનસાનને માટે મમાયજા છે તે વીદનાનોએ પુગ્ની રીતે માબેત કીયુ નથી દાનના વખતમાં જરથોરાતી ટાપાના ગણાખરા લોડા દયતાનવાની ઓરતોની ધરમ સખ વી પાકો પરહેજગારી તરફ ધણી મેદરકારા તથા માટા શકતી નજરથી જોય છે તથા કટલાક લોડા તો દયતાનની મુદન પરહેજી જાવવા તથા તે બાબત અમોને એક ધરમગુર તથા ટોનાના દમતુર તરીકે જેમ ના પમ દ છે તેમજ બાબત હાથ ઉપર વણી દનગીરી ભડેની અને અશયોરાકારક છે હમણાના કેટલાક લેભાગુ અને અધુરી ઇગરેજી કન વણી પામેલા જરથોરાતીઓના કુટુબોમાં એ બેદરકારી ઉદ્ધવી પસારે ફેલાતી જાય છે તેમ થયુ નહી જોઈએ અને કટલાક લોકો જે કે પોતે

ધરમના માનની અથવા ધરમની ખારીડીની કંઈપણ માહિતગારી ધરાવતા નથી અથવા જરથોશ્ત્રી વરમની શ્રીયસુશીના ખરા તત્વો જાણતા નથી તેજા એક બીજાની દેખાદેખીથી દશતાનને પ્રજ્ઞ એક જાતના દરદમા ખપાવીને વરમના પ્રમાનથી સદનતર હલકા ચાલે છે તેઓ મુવા પછી તે અશો અહોરમજ્જને કેટલા બચા જવામદાર તથા વરમના કેટલા બચા તકશીરવાર અને પોતાને, પોતાના કુટુંબને તથા પોતાની આશ્વા-શના લોકોને છુપી રીતે કેટલું બધું નુકસાન કરનારા થાય છે, તેવીશ તે-ઓએ ઉપલા ખુલાસા ઉપરથી પોતેજ મહમજ્જને ગભીર રીતે અદેશો કરવો ઘટે છે ”

“શમશુલ ચોલમા” ઉપલુજ જમશેદજી મોદી (બી એ) પોતાની “અવસ્તા જમાનાની ધર મસારી જીદગી, જુગોલ અને એકરાર નામા”મા એ વીશે નીચે પગખાણે જણાવે છે —

“સ્ત્રીઓએ ચોકસ હાલતમાં જાળવવી જોઈતી દુરી—તે જમાનાની સ્ત્રીઓને પોતાની ચોન્મ હાલતમાં કેટનીક જાતની દુરી સાચવવી પડતી હતી પોતાની દસ્તાનની અને સુવાવડની હાલતમાં તેણીએ આતશ, પાણી, ખરમમ અને અશો માણસોથી હમેશા ચોકશ તજાવતે દુર રહેતી પોતાના ખોરાક, પાણી વગેરેના સબધમાં આવતી નહી ખોરાક, પાણી તેણીને દુરથી પોહચાડવામાં આવતા દસ્તાનવાલી ઓ-રતને દુગી રાખ્યાતો અવસ્તાના જમાનામાં જે રેવાજ હતો અને જેને માટે અવસ્તામાં પ્રમાણે તેને વીશે કહેછે કે ધણીક અસહી પ્રજાઓમાં તે એક પુરાનો રેવાજ હતો અશો માણસ, જાડપાન, પાણી વગેરેથી દુકમાં હસ્તી કુદરતથી એવી હાલતમાં ખોરતોને દુર રેહવાના એ પુરાના રેવાજનું કારણ શું માનવામાં આવતું હોતું જોઈએ તે વિશે અહી થોડોક વીચાર કરવો દરસ્ત હીરો કે ઝેલાકો કહેછે કે એવી હાલતમાં ઓરત જાત નમની થઈ જાયછે, તેથી તેણીને વાજબી રીતે નીરાત અને એકાંત બેસવાનું પ્રમાણ આપ્યું છે કે તેથી તેણી બીજા કામજાજોના સબધમાં ન આવે અને પોતાના શરીરને નુકસાન ન કરે એ કારણ પોતામાં જઈક મજબૂતી સમાવેછે, પણ તે કાંઈ પુરતું કારણ ન હોતું જોઈએ અવસ્તાના પ્રમાણમાં તેણીને અશો માણસ વીગેરેથી દુર રહેવા કહેછે તે કાંઈ તેણીના પ્રાયદા માટે નહી પણ પેલા અશો મરદ વીગેરે ભલી કુદરતના પ્રાયદા માટે વારવામાં આવેલું હોતું જોઈએ”

એરવદ જીવનજી જમણેજી મોદી એ બાબદના સવાલના જવાબમાં નીચે પ્રમાણે જણાવે છે —

“ Yes, the custom is enjoined (in our religion of keeping apart woman during menstruation) Reasons That the woman in her menses is in a kind of illness which affects physically those that come in contact with her, and indirectly also spiritually My personal opinion I am in favor of their remaining aloof I remember having read that people not properly observing cleanliness and segregation under the circumstances increase leprosy and such other complaints ’

જાપણા જવાબમાં એરવદ જીવનજી જણાવે છે કે “ જરવોસતી વખતે દસ્તાન વખતે સ્ત્રીઓને દુર રાખવાનું પ્રમાણ છે, કારણ કે આવી હાલતમાં તે સ્ત્રી એક જાતની બીમારી ભોગવે છે તેથી જો સ્ત્રી તેણીના સંપર્કમાં આવે છે તેઓને શરીરિક અને આડકતરી રીતે મીનોષ રીતે અસર કરે છે તેઓને દુર રાખવાની તરફેણમાં હું જ મારા વાચકોમાં આવું છું કે જો આ હાલતમાં સરાઈ અને દુરા પાવના નથી તેઓ કોહોડ અને એવા દરદોને વધારે છે ”

દીનકર્દના પેહોના દફતરમાં આચમોગોના ૧૬ સવાલોમાં છેલ્લો સવાલ એ દસ્તાનવાલી સ્ત્રીઓની બાબદ ઉપર છે તે ઉપરથી પણ માલમ પડે છે કે એવી હાલતવાની સ્ત્રીઓને અશો માણસ, ઝાડપાન વીગેરેથી દુર રાખવા માટે જે કહ્યું છે, તે નહીં કે તે સ્ત્રીઓના શાયદાને માટે, પણ અશો મરદ વીગેરેના શાયદાને માટે એ સવાલનો જવાબ આપનાર પ્રમાણે તે દસ્તાનવાલી સ્ત્રીઓમાં તેણીની તે હાલતની વખતે કાંઈ ચોક્કસ ભુરી અસર ઉત્પન્ન થતી વારવામાં આવતી જે અસર તેણીની આસપાસની બધી સ્ત્રીઓને નુકસાન કરે દીનકર્દનું એ બાબેનું લખાણ અહીં ઉતારી એવું થયું અગત્યતનું છે, કારણ કે દસ્તાનવાલી સ્ત્રીઓને શુ નાસણસર બધી પાલ શયી દુર રહેવાનો રેવાજ હતો તે કારણ ત્યાં સમજાવે છે દીનકર્દ કહે છે કે, “ પાવ વસ્તુ ઉપર દસ્તાનવાલી સ્ત્રીઓની નજર પડવાએ તે વસ્તુને ખરાબ કરવાનો સંભવ, નસુસને દસ્તાનવાલી સ્ત્રીઓ ઉપર ઘણાજ જો-સ્સાથી દોડવાની કૌવત મલવાને લીધે તથા તે સ્ત્રીઓની નજરની મારફતે પેલી પાક વસ્તુની અદર નસુસનો મેલાપ થવાથી છે ”

એ લખાણની મતલબ એ દીસે છે કે સ્તાનવાલી ઓરતની ઉપર નમુસ ગનભો કરે છે અને પડી તે નમુસ પેલી ઓરતના તનમાથી અથો માણુમમા દોષ પત્રી ચીજ ઉપર ગનભો કરે છે પેની ઓરત જ્યાર દસ્તાનની હાવતમા હોય છે ત્યારે તેણીનુ દસ્તાન એ જ જાતની નજીસાત છે હવે જેમ દરેક નજીસાત નમુસને અથવા જુરી નુકસાન કરનારી અસરોને પોતા તરફ ઘણી ખેચે છે તેમ એક દસ્તાનવાલી ઓરતનુ દસ્તાન પણ પોતા તરફ નમુસને ખેચે છે પડી તે ઓરત તેણીના દસ્તાનને લીધે તેણીની તરફ ખેચાએના દરજ્જાને આસનાસના અગા મરદ ઉપર અને પત્રી વસ્તુઓ તરફ કે કે છે, અને તેઓને નુમાન કરે છે એ ઉપરથી દીસે છે કે જેમ અવસ્તાના જમાનામા દસ્તાન એક જાતની નજીસાત, એક જાતનુ દરદ ગણાઈ, દસ્તાનવાલી સ્ત્રીની નજદીકમા આવનારા માણુસને નુકસાન કરતુ, તેમજ આજે પણ હોતુ જોઇએ

દસ્તાનવાલી ઓરતની પત્રીદી માણુસનેજ પ્રકત નુશાન કરનારી માનનામા આવતી નથી, પણ ઝાડપાન વીગરેને તણુ નુકસાન કરતી માનવામા આવે છે દસ્તાનવાલી ઓરતની પત્રીદીની અસર ઝાડપાન અને ખેતી ઉપર વડીન થાય છે એવો અવસ્તા જમાનાનો ચીચાર હાલમા પણ બીજી કામવાના ઘણાક ખેડુતો ધરાવે છે અને ખાતરી પુર્વક રીતે માને છે એ- બાગમાનની હઠીકત અમાગ ચાખવામા આવી કે, જે પોતાના બાગની પડતી અને ઓશ પાડતા કારણમા કહે છે કે જે દહાડેથી એક કુવો, કે જેનુ પાણી તે પોતાની ખેતીમા લેતો હતો, તે ઉપર દસ્તાનવાલી ઓરતોએ પોતાના કપડા પોવા માડ્યા તે દીનથી તેનો પાક બીગડવા લાગો

આ મત જરયોસ્તી રમના કાનુનોને મલગુ જ છે

એરવદ શેહેરીઆરજી દાદાભાઈ ભરૂચાએ જરથોશતીઓની જાહેર સભા ઉગ્ગુર ડીરેલા “જરથોશતીઓમા તનતી પાત્રીજગી” એવા મથાજા તવેના પોતાના પાચ ભાશણીમાનુ ત્રીજુ ભાષણુ જે ‘ઓરતોનો અટકાવ અને સુવાનડ’ એ બાબદ પર આપયુ હતુ તેમા નીચે પ્રમાણે જણાવે છે —

“તેણે જેમ બને તેમ આસાયશથી એકાતમા રિથરપણે જુદુ રેહવાના વદીદાદના કાયદાની નેમ ઉપર આપણે વિચાર કરીએ છીએ તો તે મઆડુન અને પ્રાયદેમદ દીસે છે કેમકે એ હાલતમા શરીરની ઘણી હીલચાલ, ઘણી મેહેનત, ઘણી ઉચકમેલ, અથવા હરએક કામકાજ કે

જેમા ધણુ જોર કરતુ પડે તે કરવાથી તેમજ મનને ધણી ઉમકેરાયલી હાલતમા રાખવાથી, જે ગભરવાનતી હાલત દરસ્ત નહી હોયતો, અખલા જાતિની તનદરસ્તી ખરામ થાયછે અને કેટલાક ઘરદો લાયુ રહેછે માટે તેણી પોતાના તન તથા મનને શાતપણે રાખીને ધણીખરી સ્થિર અને આમાએશતી એનાત હાલતમા રહે એવી તેમથી આ વહીદાદનો કાયદો જણાયછે તેથી તે તેમ ખચીત શયત ભરેલી લાગેછે તેણીને જુદી રાખનાની મતલબ વહીદાદ જે કેટલાએજ ગેર સપાઇવાલાઓને અનગ રખાવે છે તેજ છે ”

અમેરીનાના ચીકાગો ખાતે ભરાયના મોટા પ્રદરશન વખતે ભરાયલી રમોતી પારલામેટમા એવદ શેહેરઆરજી ના ભાઇ ભરમાએ મોકલેલા અગ્રેજી રસાલા (' A Brief Sketch of the Zoroastrian Religion and Customs') મા તેઓ નીચે પ્રમાણે જણાવે છે —

“According to the Vendidad every Zoroastrian woman during menstruation must also isolate herself It will be observed that these are very salutary injunctions and the wisdom and propriety of observing them are recognized by modern medical science

ઉપનાનો તરજુમો — “વહીદાદ પરમાણે દરેક જરયોરાતી સ્ત્રીએ દશતાનતી વખતે બીજનઓથી વેગલુ રૂહુવુ જોઇએ એપરથી જણાશે કે આએ વધી ગુણકારી આજ્ઞાઓ છે અને તેઓને પાળનાનુ ડાહાપણુ અને યોગ્યતા હાલની વધધ્ક વીધા કચુન કરે છે

મને ૧૮૮૧ ના નવેમ્બર મહીનાના ગુલ અફશાનના ‘ચેરાગ’ના ભાગમા ‘ કેટલીક પારસી ઓરતોની અભિખરતા ’ના મથાલા તલે એક નખનાર એ વીરુ નીચે પ્રમાણે જણાવ છે — “સુધારાના આગ તળે વગર વિચાર કરને હમણા અભિચારી મરદોની સહાયતાથી ચોજ્મ હાલતમા પારસી ઓરતોમા એટલુ જવુ અભિખરતુ જોવામા આવે છે કે, તે માટે થોડા શમદો આડેકાણે દયગારી સાથ જણાવ્યા વગર ચાલતુ નથી આપણુ જે પારસીઓ પોતાને ગુધારાવતાઓ તરીકે ઓળખાવે છે, તેઓ જે ઇઝેજેતી રીતમાતોની નકન ન કરે તો તેઓનુ જીવેલુજ નકામુ । તેઓમાના કેટલા- મરદો તેમજ ઓરતો એવુ જણાવે છે કે ઇઝેજ મડમો ચોક્કશ હાલતમા દુર એશતી નથી તો પારસી ઓરતોએ તેમ શા માટે કરતુ જોઇએ ? તે હાલતને સાધારણ દરદો સાથ સરખાવામા આવે છે

સાધારણ દરદો ધણુજરી અનિયમીત હોય છે, પણ આ હાલત દર માસે નિયમીત આવવા છતાં તેને તેઓ સાવારણ દરદોની હાલત સાથ સરખાવે છે એવી વૈજ્ઞા કેટલાક કુટુંબોમાં માત્ર રાતના મધિવાના કામ શીવાય બાકીની મધલી અભિપ્પરતા ચલાવવામાં આવે છે માત્ર વિધવા જેવો કાલી માકીનો પોચાક અને છુટા બાલ, એ તે હાલત જણાવવાને બાહારની નીશાણી રાખવામાં આવે છે બાકીની સર્વ ચીજોમાં તેઓ પોતાનું પત્નીદ 'મેગનેડીઝમ' આમેજ જરેછે અને એવા અભિપ્પરપણાને તેઓએ 'સુવારા'નું નામ આપ્યું છે સુવારાવાલાઓ ભુખી ગયા છે કે અદુરમજદને પોહોચવાનો માર્ગ અશોધ છે, અને અશોધ જાનવાને જે રમમાં વધારે મખત કાતુનો, તે વર્મ સર્પથી હુયો છે તેઓ એક બાણુ કહે છે - જગ્યોશ્તી વમ ઉચો, અને બીજી બાણુ જરથોશ્તી રમતા ઉચા કાતુનોનું ખુન કરવામાં આવેછે "

એરવદ દારામ્ય દસતુર પેશોતનજી મજના (ગી એ) દશતા નવાની સ્ત્રીઓ વીગેતા મવાલોના જવામમાં નીચે પ્રમાણે જણાવે છે —

" The doctrine indicates in clear words that the menstruous woman shall dwell in a healthy place, in a room apart from the rooms in common use fifteen paces distant from the fire, fifteen paces from the sacred water fifteen paces from the Beresma and three paces from the faithful Zoroastrian. For the first three days she shall eat bread and milk and live on very light food. The members of the family shall remain three paces apart from her, even her own little children. If the lady does not preserve herself from the company of the family members much injury is done to her health and the house becomes unfit for the dwelling of the faithful Zoroastrian who ever hopes for moral and spiritual progress in this earthly life "

એરવદ દારામના ઉપવાસ માણુનો પ્રાર એ છે કે, એ હાલતમાં સ્ત્રી ઓએ એક એલાહદા આરડામાં અને સારી જગામાં પોતાના કુટુંબના માણુસોથી ત્રણ કદમ દુર રેહતું જોઈએ જે એક આરત પોતાના કુટુંબના માણુસોથી દુર રેહતા નથી તો તેણીની તનદગસતીને વાંછ નુકસાન થાય છે અને તે ધર એક હમાનદાર જરથોશ્તી જે આએ માની જગતમાં નીતિ અને માનોઈ સુગમ સાર આવા રામે છે તેને રહવા સાર નાલાયક અને છે

થીઓસોફીકલ મત.

સને ૧૮૮૫ ના વર્ષના જુન માસના થીઓસોફીસલ ચોપાન્યામા એ બાબેનો સવાલ કરવામા આન્યો છે, અને તેનો જવાબ આપવા ૧૧ આન્યો છે તે સવાલ-જવાબ દીનકર્દના લખનારની મતલબને મનતા હોવાથી અહીં ઉતારી લેવા દરરો દીસે છે —

Question —“ Why is the seclusion of women in menses enjoined ? Is it due to the flow of bad magnetic aura all round, or is it because the evil demons are attracted with the impurities or the humidities of the blood ? We have seen that blood has something to do with the attracting of the evil agency ”

Answer —“ The seclusion of women during the period of menstruation is a time-honoured custom amongst several nations. Elementals [દૃઙ્ગ] it is said are easily attracted towards the female during this period and so are the infernal incubi. If a woman is moving about freely, the contagion of bad magnetic aura is supposed to inflict every person and thing in the house and render them amenable to the same influence and hence seclusion and purification are strictly enjoined in this case by the codes of several nations ”

વજ્રાણુચરિત્ર બાણાણુ કરતા મીસીસ મીનિંગ જણાવે છે કે દરતાન વખતે સ્ત્રીઓને જુદી રાખવાનો કાયદો મારો અને ઉપયોગી છે.

હિન્દુઓના ધર્મ પુસ્તક મનુ સમૃત્તીમા એવી આજ્ઞા આપવામા આવી છે કે એવી અવધિત હાલતમા સ્ત્રીએ પોતાનો પતી (પ્રાણાણુ) ને જગ્યાએ મેહતા હાય ત જગ્યાથી દુર ગઈને તે અત્રા વદીદાદના મતને ઓલસેન મળતી છે તમજ જુદા ધર્મના પ્રાણુ ધાર્મિક મુત નામના પુસ્તકમા પણ એવીજ મતલબની આજ્ઞા આપવામા આવી છે.

It is one of the strictest rules of ancient legislation that man shall have nothing to do with woman when she is in her monthly course. She is shrouded by a dark vicious aura then and a man who allows himself to be in close relations with her then loses all his purity physical, mental and spiritual. A man shall not approach her or talk to her. If that period becomes

the conception period, a villainous suicide or murderer will be the offspring of such unholy connection"—
Theosophic Thinker, May 4, 1895

"Man Fragments of Forgotten History"—"The great harm to sexual morality, resulting from the promiscuous association of men with women undergoing certain physiological changes cannot be over-estimated. The infingement of the wise rule which separated women from all men, during this period, has not only blunted the moral sensibilities of men and women, but is constant torture to all finer natures, and persons at all gifted with clairvoyant perceptions find the influences surrounding women during the period under notice particularly distressing. Even in the present day, the domestic life of the Hindus is so regulated that women in such a state are protected against influences sent out by men to which they are peculiarly susceptible. But mankind in general, ignorant of those subtle forces which govern its well-being, brings upon itself consequences which are as far reaching as they are harmful.

Philippus Theophrastus, known also by the name of Paracelsus was a great occultist. In his biography Dr. Franz Hartmann M. D. writes—

An especially powerful poison that may be used in sorcery is the menstrual blood.

If a woman exposes a cloth impregnated with the menstrual blood to the rays of the new moon at midnight to the rays of the sun during the day, a powerful basilisk is created because it attracts the "menses solis." This movable poison may be used to bring various diseases upon the moon—the "menstruum madi" and exercises a very evil influence.

"Women should know such things and pay attention to them else they may ruin great things."

Much more regarding this subject can be seen in Paracelsus, P. 124 et seq.

आजना विद्वाना मत.

Among a very large section of women of the middle and lower classes in England and other countries

it is firmly believed that the touch of a menstruating woman will contaminate food, only a few years since, in the course of a correspondence on this subject in the *British Medical Journal* (1878), even medical men were found to state from personal observation that they had no doubt whatever on this point. Thus one doctor, who expressed surprise that any doubt could be thrown on the point wrote, after quoting cases of spoiled hams, etc., resumed to be due to this cause, which had come under his own personal observation —

“ For two thousand years the Italians have had this idea of menstruating women. We English hold to it, the Americans have it, also the Australians ” “ Women of every class preserve this belief, and still regard the periodic function—although it is frequently a factor of the very first importance in their personal and social life—as almost too shameful to be alluded to ’

Extracts from Man and Woman, a Study of Human Secondary Sexual Characters, by Havelock Ellis (Contemporary Science Series)

“ That the mental energy, as well as the muscular strength and dexterity, even in the strongest, healthiest and most determined woman, are usually somewhat impaired during the menstrual period itself is a fact that is familiar to most women. Finkelstein found that during the period there is a concentric narrowing of the field of vision, beginning one, two, or three days beforehand and reaching the greatest intensity on the third or fourth day of menstruation, and gradually disappearing on the seventh or eighth day after its appearance. Even in perfectly healthy women this (menstrual flow) affects the whole organism to a more or less marked degree. The pulse is usually found to be slow and of high tension. There is a general feeling of tension in the pelvic organs, the breasts also are slightly enlarged, and may consequently be somewhat tender and painful. The same congestive tendency shows itself in the

enlarged thyroid There is increased nervous tension and greater muscular excitability, also yawning and stiffness in the neck, and sleep is heavier than usual There is loss of appetite and a certain amount of digestive and intestinal disturbance with a tendency to flatulence the complexion is changed, losing its clearness, and a dark ring may sometimes be perceptible around the eyes In many women the breath and also the skin exhale an odour (quite distinct from that due to the discharge) The voice also may undergo some change, there is a tendency to hoarseness and singers sometimes lose the brilliancy of their high notes . With reference to the influence of normal menstruation on the voice Mr Lennox Browne, the well known specialist, writes to me as follows — 'With regard to singers, I believe that the pitch of the voice is often lowered at the menstrual epoch It is generally agreed that the *timbre* and tone-quality is impaired, the voice being decidedly thinner and poorer during the epoch' On the psychic side, even in good health there is another series of phenomena There is greater impressonability, greater suggestibility, and more or less diminished self-control It is at this time, in those women who are at all predisposed, that sudden caprices, fits of ill temper, moods of depression, outbursts of self-confession are chiefly liable to occur There may also be fits of jealousy The psychic condition during the menstruation period in ordinary health is well summarised by Dr Mouston in his "Mental Diseases" (1887 p 480) as follows — "It has a psychology of its own, of which the main features generally are a slight irritability or tendency toward lack of mental inhibition just before the process commences each month a slight diminution of energy or tendency to mental paralysis and depression during the first day or two of its continuance Whenever a woman commits a deed of criminal violence it is extremely probable that she is at her monthly period Lombrose

found that out of 80 women arrested for opposition to the police, or for assault, only nine were not at the menstrual period. Legrand du Saulle found that out of 56 women detected in theft at shops in Paris, 35 were menstruating. There is no doubt whatever that suicides in women is specially liable to take place at this period. Kugelstein stated that in all cases (107) of suicide in a woman he had met with, the act was committed during this period. Esquirol, Brierre de Boismont, Coste, Moreau de Tours, R. Barnes, and many others have noted the frequency of the suicidal tendency at this period. Women in prison, again, are apt to exhibit periodic outbursts of unmotivated and apparently uncontrollable violence. These "breakings out" as Nicholson, Naeke and others have observed, are especially liable to occur at the menstrual epoch. It is a fact that control is physiologically lessened at the menstrual period even in health, while it is very much more lessened in the neurotic and unbalanced. Brierre de Boismont in France, found that among 360 women 275 (or 77 per cent) suffered some slighter or greater degree of pain at their monthly periods. Pliny (Natural History, Book VII, c. 13) tells us that 'on the approach of a woman in this state (the menstrual) meat will become sour, seeds which are touched by her become sterile, grafts weather away, garden plants are withered up, and the fruit will fall from the tree where she sits' etc.

"One point of all events is clear—it is no longer possible to regard the physiological periodicity of women and the recurring menstrual function, as the purely private concern of the woman whom it affects."

સગર ઓરતો તરફ અમે માન ધરાવો છીએ - તેઓ અમારી માતા સમાન છે, પણ આદમ જાતના આ જ દુશીના તેમજ મીનોના પ્રયત્ન આવડે અને મુખ્ય ફરી પાછો ટોળાને અજાણપણે જાડુગરી ઉતર જાય તો અટકાવે, અમારી જે પ્રજા છે તેનો આ એક અદના હિસ્સો છે

૧ એક જરૂરિયાતી.

